

NÁVRH PŘEPISU MEZINÁRODNÍ FONETICKÉ ABECEDY (IPA – INTERNATIONAL PHONETIC ALPHABET) V ELEKTRONICKÝCH A HMATOVÝCH DOKUMENTECH

Tabulka č. 1: Návrh přepisu konsonantického systému IPA v elektronických dokumentech předpokládajících přístupnost prostřednictvím screenreaderů

	Bilabial		Labiodental		Dental		Alveolar		Postalveolar		Retroflex		Palatal		Velar		Uvular		Pharyngeal		Glottal		
Plosive <i>přepis</i>	p p	b b				t t	d d				ʈ	ɖ	c tʰ	ɟ dʰ	k k	g g	q k1	ɢ g1			ʔ		
Nasal <i>přepis</i>	m m		ɱ m1			n n					ɳ		ɲ ɲ		ŋ n1		ɴ n2						
Trill <i>přepis</i>						r r											ʀ r1						
Tap or Flap <i>přepis</i>						ɾ r̥					ɽ												
Fricative <i>přepis</i>	ɸ f1	β v1	f f	v v	θ t1	ð d1	s s	z z	ʃ š	ʒ ž	ɕ	ɟ	ç x2	j h2	x x1	ɣ h1	χ x3	ʁ h3	ħ h4	ʕ h5	h h6	ɦ h7	
Lateral fricative <i>přepis</i>							ɬ	ɮ															
Approximant <i>přepis</i>			ʋ w				ɹ					ɻ	j		ɰ								
Lat. approxim. <i>přepis</i>							ɻ l						ɻ l1		ɻ l2								

Komentář k tabulce č. 1:

- Základní tabulka je převzata z materiálů Mezinárodní fonetické asociace (The International Phonetic Association <http://www.langsci.ucl.ac.uk/ipa/>) [http://www.langsci.ucl.ac.uk/ipa/IPA_chart_\(C\)2005.pdf](http://www.langsci.ucl.ac.uk/ipa/IPA_chart_(C)2005.pdf).
- Je doplněna o druhý řádek „přepis“ v každé buňce, jenž představuje variantu pro adaptované výhradně elektronické dokumenty.
- Přednostně byly doplněny přepisy ke znakům, které se někdy objevily ve studijních materiálech zpracovávaných na MU.
- Ke stávající tabulce doplňujeme ty znaky, které se na MU v jazykových materiálech dále běžně objevují: **ʀ** > r2, **ɻ** > r3, ¹> 13.
- Brailleská notace pro tuto tabulku jako celek zatím není k dispozici – znaky, jejichž přepis pro čistě elektronickou práci je totožný s běžnými latinkovými znaky české znakové sady, jsou sázeny těmito prostými znaky, dalších několik nejfrekventovějších pak tak, jak je uvedeno v tabulce 4.

Tabulka č. 2: Návrh přepisu vokálního systému IPA v elektronických dokumentech předpokládajících přístupnost prostřednictvím screenreaderů

	Front				Central				Back	
Close	i	y			i	ɯ			ɯ	u
	i	i1			i2	u2			u1	u
Close-mid			ɪ	Y					ʊ	
			i3	i4					o1	o
Open-mid			e	ø		ə	e			
			e	e1		-	o2			
Open			ɛ	œ			ɐ			
			e3	e4			e2			
Open				æ		ɜ	ɞ		ʌ	ɔ
				a4		e5	-		o4	o3
Open							ɐ			
				a	ɶ		a5			
Open				a	a2				ɑ	ɒ
				a	a2				a3	a1

Komentář k tabulce č. 2:

- Základní tabulka, resp. seznam znaků jsou převzaty z materiálů Mezinárodní fonetické asociace (The International Phonetic Association <http://www.langsci.ucl.ac.uk/ipa/>) [http://www.langsci.ucl.ac.uk/ipa/IPA_chart_\(C\)2005.pdf](http://www.langsci.ucl.ac.uk/ipa/IPA_chart_(C)2005.pdf); tabulka byla formálně upravena na MU.
- Je doplněna o druhý řádek „přepis“ v každé buňce, jenž představuje variantu pro adaptované výhradně elektronické dokumenty.
- Přednostně byly doplněny přepisy ke znakům, které se někdy objevily ve studijních materiálech zpracovávaných na MU.

Tabulky č. 3a a 3b: Návrh přepisu vokalického systému IPA ve hmatových dokumentech předpokládajících tisk na elektronické tiskárně bodového písma.

	Front				Central				Back				
Close	i	y			i	ɯ			ɯ	u	u		
	i	y			i	»u			ɯ	u	u		
Close-mid			ɪ	Y					ɯ				
			»i	»y					ɯ				
Close-mid			e	ø					ɣ	o	o		
			e	'e					ɣ	o	o		
Open-mid			ɛ	œ									
			»e	ó									
Open-mid				æ									
				»a									
Open				a									
				a	ɶ								

Tabulka č. 4: Návrh přepisu části konsonantického systému IPA...

IPA	analytický přepis	brailleská reprezentace
θ	&h	::
ð	&d	::
x	&c	::
ç	»š	::
R	┘r	::
r	↑r	::
l	↑l	::

	Front				Central				Back				
Close	i	y			i	ɯ			ɯ	u	u		
	i	y			⠠i	⠠»u			⠠ɯ	⠠ u	⠠u		
Close-mid			ɪ	Y					ɯ				
			⠠»i	⠠»y					⠠ɯ				
Close-mid			e	ø					ɣ	o	o		
			⠠e	⠠'e					⠠ɣ	⠠o	⠠o		
Open-mid			ɛ	œ									
			⠠»e	⠠ó									
Open-mid				æ									
				⠠»a									
Open				a									
				⠠a	⠠ɶ								

Legenda k tabulce č. 3a a 4

grafická podoba prefixu	body v brailleském znaku
' (apostrof)	4
┘	6
⠠	45
»	56
⠠	46
	456
↑	34

Komentář k tabulkám č. 3a a 3b:

- Původní tabulka je doplněna o druhý řádek s analytickým přepisem, u něž v případě dvouznakových kombinací první znak představuje typ prefixu (grafická podoba znaku odpovídá interním zvyklostem MU – brailleské hodnoty těchto prefixů jsou uvedeny v samostatné tabulce Legenda k tabulce č. 3a a 4, druhý znak pak dává jednak představu o „základní“ fonologické hodnotě, jednak o použité brailleské notaci (v případě tabulky 4 je volba 2. znaku ovlivněna většinou nikoli fonologickou hodnotou, ale vizuální podobností se znaky jiných abeced (především řecké), z nichž jsou konec konců vzaty i znaky do IPA).
- V tabulce 3b je v druhém řádku výsledná podoba přepisu v bodovém písmu.
- Přednostně byly doplněny přepisy ke znakům, které se někdy objevily ve studijních materiálech zpracovávaných na MU; tabulka vznikala v průběhu několika let – od nejfrekventovanějších znaků po ty s nejmenším výskytem, proto některé kombinace v rámci celého systému nevypadají zvláště logicky a je potřeba jejich podobu vnímat i z hlediska historického.